
A délvidéki magyarság kálváriájáról Nagyváradon

2015. 03. 02.

A kommunizmus áldozatainak emléknapja alkalmából a délvidéki magyarság kálváriájával ismerkedhettek meg az érdeklődők február 27-én Nagyváradon a Szerbiából érkezett meghívottak előadása nyomán. A Partiumi Keresztény Egyetemen tartott fórumot az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács partiumi és bihari szervezete, illetve a Partiumi Magyar Művelődési Céh szervezte.

Nagy József Barna régióelnök köszöntötte az Újvidékről érkezett vendégeket, akik mindhárman a dél-bácskai kisváros, Temerin fiai – mint azt büszkén hangoztatták. Szót kapva szabadon összegezték a publikum előtt írott dolgozataiknak lényegét, hogy maradjon idő az érdeklődők kérdéseire, felvetéseire is.

Elsőként **Gusztón András** újságíró, Temerin volt polgármestere beszélt – családi vonatkozású adalékokkal is szolgálva – a Trianon utáni Délvidék történetéről, különös tekintettel az 1944-es szerb bevonulás alatt és azt követően történt magyarellenes megtorlásról, elmondva, hogyan tisztították meg Tito partizánjai az őshonos magyaroktól a Sajkásvidéket, azaz a Bácska délkeleti részén, a Tisza dunai torkolatvidékét.

Csorba Béla író, a Vajdasági Magyar Demokrata Párt elnöke a magyarok és németek ellen folytatott népiirtásról beszélt, bemutatva azokat az időket, amikor a kommunista ideológia embertelensége a szerb nacionalizmus gyűlölködésével párosult. Csak 1990 után lehetett – de akkor is és azóta is csak óvatosan – beszélni arról, hogy miként végezték ki ártatlan magyar és német férfiak ezreit a partizánok, miként gyilkolták halomra az „idegeneket”, éhezettek halálra öregeket, nőket és gyermekeket Tito koncentrációs táborokban, hogyan üldözték el családok tízezreit. Szólni, kutatni, emlékezni évtizedeken át nem lehetett, és máig elmaradt a hivatalos bocsánatkérés, a rehabilitáció és a kárpótlás. Az elszenvedett borzalmakért soha senkit nem vontak felelősségre, noha bebizonyosodott: amit a Délvidéken a szerbek elkövettek, az genocídium volt. A szerbiai magyarság kálváriája ráadásul csak folytatódott az 1991–2006 közötti délszláv konfliktus idején.

Ternovác István újságíró, az Újvidéki Rádió szerkesztője *Az ellenségkép módosulása a kuláküldözéstől az antisztálinista sztálinizmusig* vezérfonal mentén igyekezett megvilágítani a szerb nacionalizmus természetrajzát és a történelem ideológiai hátterét, beleértve a mai nehéz örökséget is. A közelmúltig zajló véres folyamatok és a mai propaganda azt jelzi, hogy a szerb nép egyelőre nem hajlandó és nem képes szembenézni a múlttal, bár apró jelei már mutatkoznak a szükséges önátértékelésnek.

Az est házigazdája, **Tőkés László** európai parlamenti képviselő, az EMNT elnöke harcostársaiként üdvözölte és méltatta a délvidéki vendégeket, mindhárman tekintélyes közösségi vezetői, érdemes nemzetpolitikusai és értelmiségije a Szerbiához került magyar nemzetrészeknek. Rámutatott, hogy a **kommunizmus magyar áldozatainak emléknapja**, február 25-e kapcsán idén különös figyelmet kapott a békeidőben halál- és munkatáborokba deportáltak és elhurcoltak tragédiája, hiszen számukat több százezerre becsülik a szovjetek által megszállt országokban. A magyarság különösen nagy áldozatot hozott ezen a téren is, mert a második világháborút követően nemcsak

Sztálinék hirdettek bosszút, hanem a „nemzeti” kommunista rezsimek is kivették részüket a megtorlásból osztályharcos alapon. Tőkés László rámutatott: a fizikailag-szellemileg megnyomorított **túlélők is áldozatai** a diktatúráknak, rájuk is gondolnunk kell, nemcsak a halottakra. Délvidéken különösen nagy volt és hosszúra nyúlt a pusztulás, s a hallgatás fala nehezen omlik le. Nyomasztó örökségünk tudatában teljes együttérzéssel kell emlékeznünk az elveszettekre, szolidaritással kell viszonyulnunk minden nemzettársunkhoz, mert mindannyian megszenvedtük a kommunizmust – fogalmazott a püspök.

A fórumot követően megkoszorúzták az egyetem udvarán található, 2003-ban állított emléktáblát, majd a főhajtás után elénekelték a Szózatot.